

O BUSCADOR DE LIBROS

Ricardo Carballo Calero nunca se converteu en mariño, como imaxinara de mozo, pero embarcouse noutro proxecto titánico: investigar a vida e obra de centos de homes e mulleres que escribiron libros en galego. O resultado é un volume publicado en 1963 e que aínda hoxe constitúe unha referencia para o estudo das nosas letras, *Historia da literatura galega contemporánea*. O propio autor foi moi consciente da importancia deste traballo:

Dende o día do ano 1953 –se non me trabuco- en que Ramón Piñeiro me visitou en Fingoi para solicitar de min formalmente que me puxese –como inmediatamente fixen- mans a esta obra, a historia da literatura galega, a historia de Galiza e a miña propia humilde historia atravesaron tantos días e traballos.

Dende que Carballo Calero comezou a súa investigación ata que o volume chegou ao prelo pasaron nada menos que dez anos. Sacouno adiante nunha época na que non contaba con ordenadores e na que era difícil imaxinar un mundo con Internet!

Como o conseguiu?

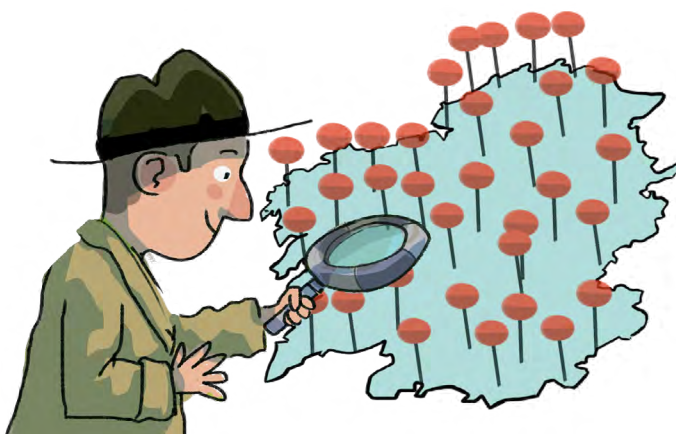
Para poder levar a cabo a tarefa contaba con colaboradores que lle enviaban libros dende aquén e alén das nosas fronteiras. O resultado daquela tarefa en rede posibilitou o primeiro grande estudo sobre a literatura galega.

Ramón Piñeiro (1915-1990) foi un dos intelectuais galeguistas máis destacados do seu tempo. Filósofo, ensaísta e político, participou en 1950 na fundación da editorial Galaxia.

ACTIVIDADE

Hoxe, grazas á tecnoloxía, resulta moito máis doado acceder á información. Queremos poñer a proba a túa capacidade investigadora. Serías quen de recoller información sobre a vida e a obra dalgúns escritores e escritoras do teu concello ou da túa comarca?

A *Historia da literatura galega contemporánea* tamén definía o que entendía como literatura galega:

Tecnicamente, é o idioma empregado o que caracteriza as distintas literaturas. (...) Nin o nacemento do autor nin os ambientes descritos son criterios axeitados para determinar a inclusión das obras dentro dos marcos dunha ou doutra literatura.

Imos comprobalo cun exemplo:

Sabes a quen pertencen os versos anteriores? A un dos grandes poetas do século XX: o granadino Federico García Lorca. En 1935 publicou *Seis poemas galegos*. Esta obra, como non podía ser doutro xeito, tamén figura no libro de Carballo Calero, porque é parte do noso patrimonio cultural.

ACTIVIDADE

Tres destas recoñecidas autoras non naceron en Galicia, pero forman parte da nosa literatura. A ver se sabes cales son.

LEDICIA COSTAS

MARILAR ALEIXANDRE

LUZ POZO GARZA

MARÍA VICTORIA MORENO

ÚRSULA HEINZE

CHUS PATO

Hai tres autores que gozan dun espazo especialmente destacado na *Historia da literatura* de Carballo Calero: Rosalía de Castro, Eduardo Pondal e Manuel Curros Enríquez.

ACTIVIDADE

Sabes quen escribiu cada unha destas estrofas?

QUE DIN OS RUMOROSOS?
NA COSTA VERDECENTE
AO RAILO TRANSPARENTE
DO PRÁCIDO LUAR?

ADIÓS RIOS, ADIÓS FONTES,
ADIÓS REGATOS PEQUENOS,
ADIÓS VISTA DOS MEUS OLLOS
NON SEI CANDO NOS VEREMOS.

AÍ VÉN O MAIO
DE FRORES CUBERTO...
PUXÉRONSE Á PORTA
CANTÁNDOME OS NENOS

J C H E R R E R A
S J G A R R I D O
C U E V I L L A S
O Y A R D E P E Z
Z O A L E T S A C
K A Ñ O N S R H Q
G O V T A E U B M
Y P N A V I O X O
O F F D B D U Z K

ACTIVIDADE

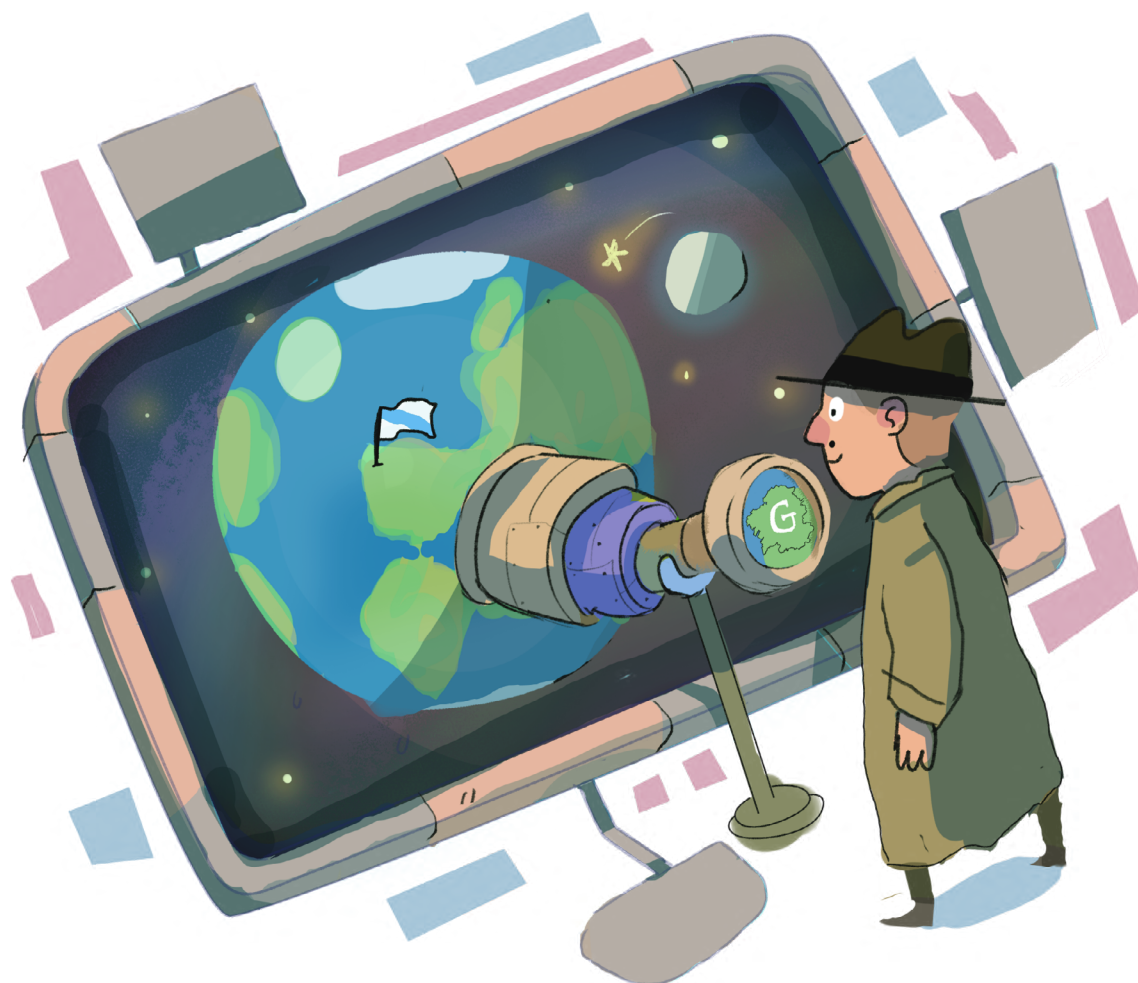
E poñémosche unha proba máis. Busca nesta sopa de letras os apelidos destoutros autores e autoras que tamén aparecen na *Historia da literatura* de Carballo Calero.

RAFAEL DIESTE
DANIEL CASTELAO
FRANCISCA HERRERA GARRIDO
OTERO PEDRAYO
FLORENTINO L. CUEVILLAS
FRANCISCO AÑÓN
FILOMENA DATO

Aínda que xa outras persoas escribiran antes sobre os escritores e escritoras galegos, a obra de Carballo Calero destaca por ser a primeira que ordena e analiza a literatura galega dende o século XIX. Nas décadas seguintes chegaron outros manuais que continuaron o camiño aberto por el, aínda hoxe recoñecido como o gran mestre neste campo.

Hai a quen lle pode parecer pequena, pero a literatura galega foi quen de acadar metas moi importantes. Sabías que...

- A novela *O lapis do carpinteiro* (1998) de Manuel Rivas está traducida a máis de vinte idiomas.
- A lírica galego-portuguesa é unha das expresións literarias máis sobresaíntes da Idade Media.
- En 1961 Xosé Neira Vilas publicou *Memorias dun neno labrego*, dende aquela calcúlase que se venderon máis de 700.000 exemplares en todo o mundo.
- A Unión Astronómica Internacional bautizou co nome de Rosalía de Castro unha estrela que se atopa a 240 millóns de anos luz do noso planeta.
- A literatura galega estúdase en universidades de todo o mundo: Alemaña, Estados Unidos, Rusia, Suíza, Polonia, Italia, Brasil, Irlanda, Finlandia...

REAL
ACADEMIA
GALEGA